

Pohjois-Pohjanmaan Ilmastokahvit

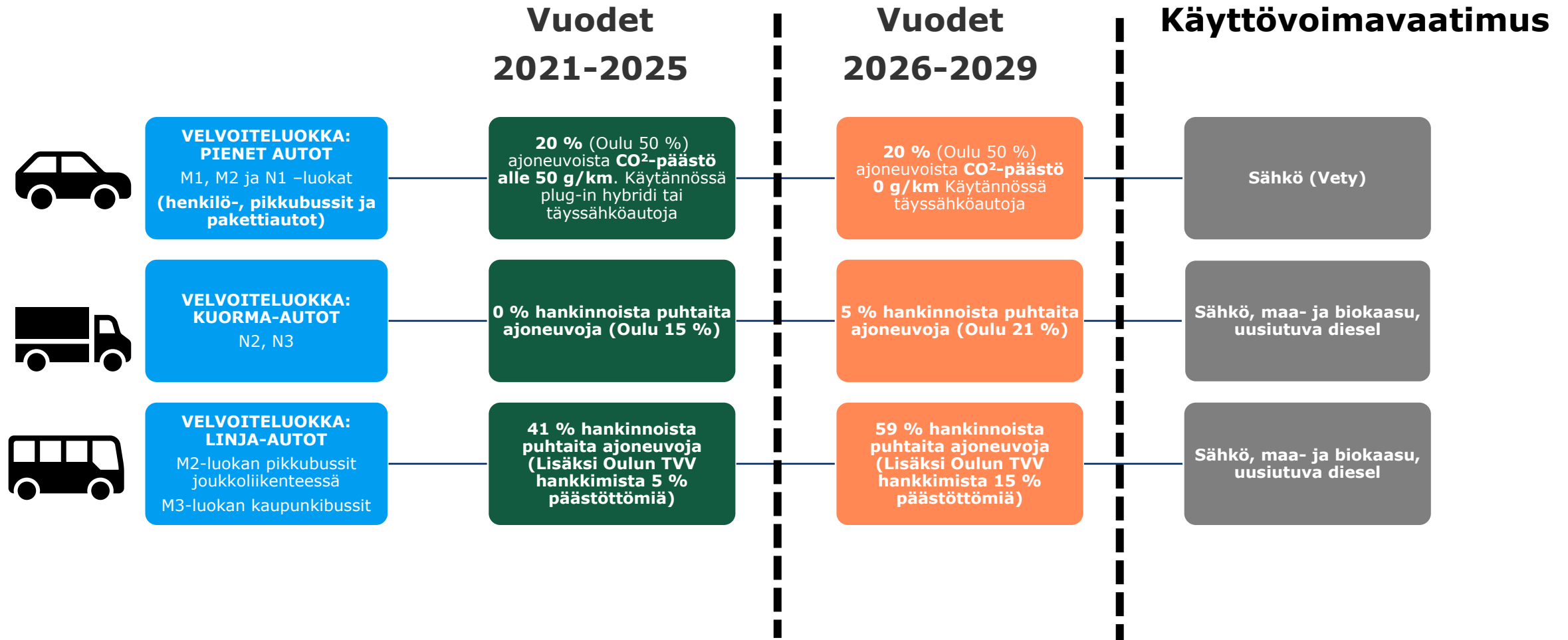
Vähähiilisyiden huomioiminen julkisissa kuljetushankinnoissa, Case Pudasjärvi

Puhtaiden ajoneuvojen lainsäädäntö

Lähdeaineistona pääosin
JHNY, Kuntaliitto

- Hankinnoista on Säädetty **laissa ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021)**, laki tullut voimaan 1.8.2021
- Laki koskee:
 - julkisia hankintayksiköitä (mm. kunnat ja kuntayhtymät)
 - ajoneuvojen hankintaa ja vuokraamista sekä liikennepalveluiden hankintaa (mm. henkilökuljetukset sekä posti- ja jätekeräys), ei koske esim. ateriakuljetuksia
 - EU kynnysarvot ylittäviä hankintoja (kuntien palveluhankinnoissa 214.000€)
- Ei koske (henkilökuljetuksien osalta):
 - M1 luokan ajoneuvoja, joissa pyörätuolipaikka
 - M3 luokan ajoneuvoja, joissa vain istumapaikkoja

Ympäristöystävällisten ja energiatehokkaiden ajoneuvojen vähimmäisosuudet Pohjois-Pohjanmaalla

Puhtaiden ajoneuvojen vaatimus

Puhtaan ajoneuvon määritelmä (Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista 740/2021)

- Ajoneuvoluokat M1 ja M2; CO₂-päästö on **enintään 50 g/km**. Käytännössä plug-in-hybridi tai täyssähköauto
- Ajoneuvoluokka M3; käytettävä 100 prosenttisesti jakeluinfradirektiivin (2014/94) määritelmän mukaista **vaihtoehtoista polttoainetta**. Näitä ovat biopolttoaine, sähkö, kaasu tai vety. Biopolttoaineiden osalta vaatimuksena on, että tuotannossa ei ole käytetty ns. high-ILUC raaka-aineita, eli esim. palmuöljyä.

Käytännössä toteutus

- Hankintayksikön tulee saavuttaa asetettu tavoite aina hankintakausittain (1. kausi 2021-2025)
- Vain EU kynnyksarvot ylittävät hankinnat ja huomioitava kaikki hankinnat yhdessä, ei lasketa mukaan niitä ajoneuvoja jotka eivät ole soveltamisalan piirissä
- Lasketaan ajoneuvomäärinä ja voi sisältää esimerkiksi koulukuljetuksia ja kunnan omien autojen hankinnan yhdessä
- Lasketaan yhteen hankinnoissa saadut "puhtaiden" ja "likaisten" autojen määrät sopimuksissa ja tarkistetaan, onko seurantakaudelle asetettu tavoite (Pudasjärvellä 20%) saavutettu

Jos ei saada tarjouksia puhtaista ajoneuvoista

- Mahdollista kilpailuttaa hankinta uudelleen
- Siirtyä suoraan hankintamenettelyyn (jos ei ole saatu tarjouksia lainkaan)
- Siirtyä neuvottelumenettelyyn (jos on saatu tarjouksia, jotka eivät täytä vaatimuksia)

CASE

Pudasjärven koulukuljetukset

Pudasjärven koulukuljetuksien hankinta

- Tarjouskilpailussa 19 kohdetta
- Kohteissa hankintaan liikennepalveluita 27 autolla
 - 7 hankittavaa autoa on linja-autoja, joissa on vain istumapaikkoja
 - 1 hankittavassa autossa on pyörätuolivaatimus
 - 19 autoa, joita laki koskee
- Vaatimuksien (20%) täyttämiseksi kunnan tulisi saada hankinnassa sopimukseen mukaan vähintään
4 puhdasta ajoneuvoa: $4 / 19 = 21\%$

Pudasjärven koulukuljetuksien hankinta

- Puhtaita ajoneuvoja voi lähtökohtaisesti hakea kilpailutuksessa kolmella tavalla:
 - Vaatimuksena: Ajoneuvon X tulee olla puhdas ajoneuvo*
 - Pisteytysperusteena: Ajoneuvosta X saa enemmän pisteitä*
 - Bonus: Saa korkeamman hinnan, jos ajoneuvo täyttää vaatimuksen*
- Tarjouskilpailuun ollaan näistä valittu pisteytysperustetta (tarjouskilpailun ratkaisu pisteytysperiaatteella, jossa vaikuttavina tekijöinä hinta ja ajoneuvokalusto)
- Laatuspisteytykseksi sovittu 10% (puhdas ajoneuvo voi olla 10 % kalliimpi hinnaltaan)

Pudasjärven koulukuljetuksien hankinta

- Reittien optimointi on osa kuljetuksien suunnittelua
- Mietitty, onko mahdollista lyhentää ajokilometrejä tai ajoneuvojen määrää
- Pudasjärvellä huomioitu päivitetyt koulukuljetusohjeet (kävelyomavastuun vuoksi vähemmän pistoja kotipihoihin)
- Kyläkoulujen kohteet, joihin valitaan useita autoja valintamuoto muutettu paremmuusjärjestykseksi (selkeyttää kuljetusten tilaamista ja vähentää päällekkäisiä ajoja)
- Yhden kohteen osalta myös reittimuutos. Oppilasmäärän vähennyttyä on mahdollisuus hoitaa reitti pienemmällä autolla eikä enää tarvetta erillisille syöttökuljetuksille

